

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит та оподаткування підприємницькою діяльністю»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, контроль та аналіз дебіторської заборгованості (на прикладі
ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС»»
(назва теми)

Виконавець:

студент обліково-економічного факультету

Пірязева Тетяна Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогодні облік є найважливішою функцією управління. Відображаючи реальні процеси виробництва, обігу, розподілу та споживання, облік характеризує фінансово-економічний стан господарювання і є основою для планування його майбутньої діяльності. Процес реформування бухгалтерського обліку проходить складно, з урахуванням національних особливостей та набутого досвіду розвитку колишньої облікової системи. У процесі діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з іншими підприємствами або фізичними особами одночасно з передачею майна, виконанням робіт, наданням послуг тощо.

В реальній практиці постійно виникають ситуації, коли по тим чи іншим причинам підприємство не в змозі стягнути борги з контрагентів за відвантажені товари, продукцію чи надані послуги. В цьому випадку виникає дебіторська заборгованість, яка є по суті безпроцентною позичкою покупцям. Вона зависає на довгі місяці, а іноді - роки і чим довший термін непогашення тим ймовірніше, що оплата за продукцію чи товари не надійде. Зростання дебіторської заборгованості погіршує фінансовий стан підприємства, а іноді приводить до банкрутства.

Дебіторська заборгованість має великий вплив на визначення достовірності фінансової звітності, тому правильне її визначення має важливе значення. Цим визначається актуальність даної роботи.

Найбільш актуальним питанням, яке гостро постає перед суб'єктами господарювання в сучасний період і напряду пов'язано з розрахунково-платіжними операціями, є виникнення та погашення дебіторської заборгованості.

Тому на сьогодні найбільш важливими проблемами, рішення яких повинно сприяти покращенню фінансового стану підприємства є правильна організація обліку дебіторської заборгованості, її аналіз й контроль, що спрямовані на виявлення впливу факторів, щодо зростання заборгованості та обчислення резерву сумнівних боргів.

Дебіторська заборгованість знаходить відображення як у діяльності підприємства так і у звітності. Вплив дебіторської заборгованості на діяльність очевидний. Якщо будь-яке підприємство матиме значний обсяг заборгованості це буде впливати на процес виробництва або збуту. Якщо наше підприємство має величезну дебіторську заборгованість це означатиме що у підприємства є кошти але вони тимчасово не доступні тобто ми не можемо розраховувати на прибутки, тому що кошти не працюють. Таким чином бухгалтери будь-якого підприємства повинні уважно відноситися до обсягів дебіторської заборгованості і не допускати її непогашення. Для цього необхідно стежити за строками погашення заборгованості, яка виникла внаслідок діяльності підприємства. Також важливим є правильне відображення дебіторської заборгованості у звітності. Виокремлення цих даних може призвести до неправдивого визначення фінансового стану підприємства.

Дебіторська заборгованість знаходить відображення як у діяльності підприємства так і у звітності. Вплив дебіторської заборгованості на діяльність

очевидний. Якщо будь-яке підприємство матиме значний обсяг заборгованості це буде впливати на процес виробництва або збуту. Якщо наше підприємство має величезну дебіторську заборгованість це означатиме що у підприємства є кошти але вони тимчасово не доступні тобто ми не можемо розраховувати на прибутки, тому що кошти не працюють. Таким чином бухгалтери будь-якого підприємства повинні уважно відноситися до обсягів дебіторської заборгованості і не допускати її не погашення. Для цього необхідно стежити за строками погашення заборгованості, яка виникла внаслідок діяльності підприємства. Також важливим є правильне відображення дебіторської заборгованості у звітності. Виокремлення цих даних може призвести до неправдивого визначення фінансового стану підприємства.

Проблемам розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку та аудиту дебіторської заборгованості присвячено ряд праць вітчизняних учених - економістів: С.Л. Берези, О.С. Бондаренка, І.О. Власової, Л. З. Городянської, Н. Гури, М.Г. Жук, О.І. Коблянської, М.Л. Котляра, О.М. Кіяшко, О.В. Лишиленка, Н. Матицини, І.М. Медведик, О.А. Скорби, В.В. Сопка, Н.М. Ткаченко та ін.

Саме ефективна організація розрахунків повинна активно сприяти зміцненню договірної дисципліни, підвищенню відповідальності підприємств за своєчасне і в повному обсязі здійснення платежів за всіма зобов'язаннями; прискоренню обороту коштів; ефективному використанню тимчасово вільних коштів.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних основ обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості, також обов'язково є розробка шляхів удосконалення.

З поставленої мети випливають такі завдання даної кваліфікаційної роботи:

- розкрити поняття «дебіторської заборгованості»;
- описати теоретичні та методичні аспекти обліку дебіторської заборгованості;
- розкрити методику контролю та аналізу дебіторської заборгованості;
- вивчити організаційно-правову характеристику ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС»;
- розглянути організацію бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС»;
- провести аналіз стану дебіторської заборгованості на підприємстві;
- провести кореляційно-регресійний аналіз дебіторської заборгованості на підприємстві;
- розробити рекомендації щодо удосконалення обліку, управління і контролю за дебіторською заборгованістю на досліджуваному підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження у кваліфікаційній роботі виступають процеси, що забезпечують ефективність системи обліку та контролю дебіторської заборгованості. Предметом дослідження є методика організації обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості на ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС»

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи та для достовірності висновків і результатів, були застосовані такі методи: системний підхід – для визначення сутності і змісту соціально-економічних категорій «дебіторська заборгованість», «розрахунки», «дебітори», «контроль» та інше, метод економічного аналізу – виявлення тенденцій протікання різних видів діяльності підприємства, аналіз особливого впливу дебіторської заборгованості на підприємство, а також аналіз наслідків, що впливають з порушення нормального обороту коштів на підприємстві, метод спостереження – дослідження процесу організації обліку виникнення, сплати або списання дебіторської заборгованості, документальне оформлення всіх операцій стосовно дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Інформаційна база дослідження кваліфікаційної роботи – це вся спеціальна література, нормативно-правові джерела (закони України, положення, акти), які носять законодавчий характер, економічна література, конкретна література з бухгалтерського обліку тощо. Практична частина роботи виконана на базі внутрішніх нормативних документів, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, фінансової, податкової звітності та іншої документації підприємства ТОВ «УКРСТРІЙСЕРВІС». Кваліфікаційна робота містить три розділи, висновки і пропозиції, список використаних літературних джерел і додатки.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження були опубліковані тези:

– Пірязева Т. А. / Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / Т. А. Пірязева / Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції: тези доповідей IV міжнар. студент. наук.-практ. інтерн.-конф., 19 квітня 2018р. – Одеса: ОНЕУ, 2018

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (70 найменувань) та 22-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 80 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ» розглянуто сутність, види та оцінка дебіторської заборгованості підприємств, нормативне забезпечення обліку та контролю дебіторської заборгованості, облік дебіторської заборгованості згідно МСФЗ.

У другому розділі «ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «УКРСТРІЙ СЕРВІС» проаналізовано організаційно-економічний стан об'єкта дослідження, розкрито особливості формування первинного, аналітичного і синтетичного дебіторської заборгованості, організація інвентаризації, а також запропоновані напрямки поліпшення організації обліку дебіторської заборгованості

У третьому розділі «КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ НА ТОВ «УКРСТРІЙ СЕРВІС» проведено аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства, наведена методика проведення

контролю дебіторської заборгованості, внесені пропозиції щодо підвищення фінансового стану підприємства, побудована економіко-математична модель на основі фінансових показників підприємства для вивчення взаємозв'язку фінансового результату від факторів, які впливають на його величину методами кореляційно-регресійного аналізу

ВИСНОВКИ

На сучасному етапі розвитку своєчасне і повне виконання платіжних зобов'язань є умовами стійкого функціонування підприємства в розвиненій ринковій економіці. На сьогодні, коли Україна знаходиться в нестабільному стані, спостерігається зворотна тенденція – криза неплатежів. Тому однією з важливих задач є вивчення, керування і аналіз дебіторської заборгованості, оскільки недбале ставлення до дебіторської заборгованості приводить до уповільнення розрахунків, затримання виплат по заробітній платі і взагалі до погіршення фінансового стану підприємства.

У зв'язку з цим, саме питання організації обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості, а також його вдосконалення на сьогоднішній день є надзвичайно актуальним. Вивчення теоретичних аспектів обліку і контролю дебіторської заборгованості, аналіз законодавчої і нормативної бази, дозволяє стверджувати, що виникнення дебіторської заборгованості в певних межах є нормальною ознакою діяльності підприємства, але не в тих випадках, коли відбувається її безконтрольне зростання і систематичне несвоєчасне погашення (оскільки створення великих обсягів дебіторської заборгованості викликає низьку платоспроможність підприємства); а класифікація дебіторської заборгованості має важливе значення для правильної організації обліку, достовірного аналізу.

В результаті дослідження визначено, що дебіторська заборгованість – це частина оборотного капіталу, а також вимоги на його отримання у вигляді готівки, матеріальних та інших ресурсів від господарюючих суб'єктів. Тому найбільш точне її трактування наступне: «Дебіторська заборгованість – це матеріальні ресурси, що не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена з кругообігу грошових коштів». Наведене визначення дає уявлення про економічну природу дебіторської заборгованості і визначає її місце в бухгалтерському обліку.

Аналіз основних показників, що характеризують фінансово-економічний стан діяльності підприємства ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС» показує, що підприємство є фінансове нестійке, рентабельність діяльності підприємства свідчить про підвищення ефективності господарської діяльності, пов'язаної з отриманням прибутку. Окремо було наведено розрахунок показників дебіторської заборгованості. Виходячи з розрахунків, можна сказати, що відбулося зростання дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних коштів. Можна зробити висновок про незначне збільшення рівня ліквідності поточних активів у цілому, а отже, певне поліпшення фінансового стану підприємства, але все одно, дані показники не відповідають нормативним значенням. Зростання частки дебіторської заборгованості в активах

підприємства за останній рік свідчить про те, що підприємству слід вжити відповідних заходів щодо її управління.

Загалом підприємство має незадовільний майновий стан, оскільки основні засоби зношуються з кожним роком все більше та й більше, але їх не відновлюють та не замінюють на новіші основні засоби.. Підприємство має кризове становище, але спостерігається деяке її покращення, що підкреслює покращення платоспроможності, зниження питомої ваги залучених джерел фінансування, підвищення ступеня мобільного використання власного капіталу, але на даному етапі підприємство не в змозі самостійно покривати свої витрати

Розглянутий стан організації первинного, аналітичного і синтетичного обліку на підприємстві свідчить, що в цілому він відповідає вимогам чинного законодавства з цього питання і ведеться із застосуванням типових форм первинних документів зі складанням відповідних бухгалтерських проведення, проте існують певні недоліки, такі як: відсутність резерву сумнівних боргів, облікової політики підприємства, відсутність відділу контролю.

Запропоновано використання у розрахунках із замовниками попередньої оплати за продукцію, або передбачити договором передплату у розмірі не менше 20% вартості.

З метою управління дебіторською заборгованістю на даному підприємстві слід використовувати систему управління дебіторською заборгованістю, яка буде включати такі заходи як кредитна політика та методи управління своєчасністю оплати. Запровадження на ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС» системи управління дебіторською заборгованістю, дасть змогу ефективно управляти поточною дебіторською заборгованістю, не допускаючи при цьому ті перетворення в інші види дебіторської заборгованості. які призводять до погіршення фінансового стану підприємства.

В рамках проведення внутрішнього контролю можна проводити звірку розрахунків. На сьогодні чинним законодавством не визначено типову форму акта звірок взаєморозрахунків між контрагентами, тому він складається в довільній формі, але з дотриманням основних вимог, які висуваються до первинних документів. Проведення внутрішнього контролю контролером на підприємстві сприятиме підвищенню ефективності організації обліку дебіторської заборгованості та бухгалтерському обліку в цілому. Відповідно до вищесказаного, було запропоновано створити резерв сумнівних боргів, для його розрахунку використовувати метод питомої ваги. Оскільки метод класифікації та метод платоспроможності є трудомістким у розрахунках та потребує попереднього аналізу та класифікації, а отже для нашого підприємства даний метод питомої ваги буде найпростішим у розрахунках.

Відповідно до наданих пропозицій зі створення та обліку резерву сумнівних боргів необхідно створити наказ про облікову політику, в якому буде зазначено створення та метод резерву сумнівних боргів. Таким чином, запровадження у практичну діяльність запропонованих рекомендацій сприятиме подальшому вдосконаленню організації обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС», а також позитивно вплине на загальний стан підприємства в цілому.

АНОТАЦІЯ

Пірязєвої Т. А.

«Облік, контроль та аналіз дебіторської заборгованості (на прикладі ТОВ «УКРСТРОЙ СЕРВІС»))»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності

«071 Облік та оподаткування» за магістерською програмою

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів.

Об'єкт дослідження – Товариство з обмеженою відповідальністю «УКРСТРОЙ СЕРВІС»

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та контролю розрахунків з дебіторами.

Проаналізовано економічну сутність, класифікацію та оцінку дебіторської заборгованості, основні показники, що характеризують фінансово-економічний стан підприємства, оцінено стан внутрішнього контролю, динаміку та структуру дебіторської заборгованості на підприємстві.

Запропоновано впровадження методики розрахунку резерву сумнівних боргів, удосконалити систему внутрішнього контролю

Ключові слова: Дебіторська заборгованість, дебітори, резерв сумнівних боргів, поточна дебіторська заборгованість, довгострокова дебіторська заборгованість, сумнівна дебіторська заборгованість.

ANNOTATION

Piriazieva Tetiana

«Accounting, control and analysis of accounts receivable (for example, LLC UKRSTROY SERVICE)»

thesis for Master degree in specialty

«071 Accounting and taxation» under the program

«Accounting, audit and taxation of entrepreneurial activity»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters.

Object of study LLC UKRSTROY SERVICE

Diploma thesis deals with theoretical aspects of accounting, control and analysis of settlements with buyers and customers on the example of LLC UKRSTROY SERVICE. The system of accounting and internal control of the enterprise, and its economic condition is analyzed. The maintenance of auxiliary subaccounts is proposed, and the introduction of a new document into circulation. Recommendations for increasing the net income figure are given.

Keywords: Accounts receivable, receivables, reserve of doubtful debts, current accounts receivable, long-term receivables, doubtful accounts receivable